

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik hetenként egyszer, szombaton, félíven.
Előfizetési ár: egész évre 48 kor., félévre 24 kor.
Egyes szám ára egy korona.

→ Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium. →
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat

Tettek idején.

— Levéltöredék. —

... Mikor 19 évvel ezelőtt május 12-én vasárnapreggeli istentiszteletre a templomba mentél, csupa elkeseredett, csupa síró arcot láttál magad körül. Arra a vasárnapra virradón minden elfagyott a határban, a gazdag gyümölcstermést ígérő fáknak még levele sem maradt, a növények mind semmivé váltak, a lakosság szegénységnek, nélkülözésnek, nyomorúságnak nézett elébe és Isten ellen zúgolódó szívvel ment a templomba is. Te pedig, akinek akkor egy új életet adó drága, egyetlen életért kellett szoronganod, Istentől ihletve úgy tudtál szólani a zaklatott szívűekhez, hogy a sok síró arc lassanként fölenyhült, a sok háborgó szív mind megcsendesedett és a templomból kijövet már megint barátságos, keresztyén indulatot sugárzó, Istenben bízó, Isten akaratán megnyugovó ábrázatokat láttál magad körül.

Szegény fiad, aki azon a napon született, több termést ígért, mint a legszebb termőfátok. Szép volt és jó, szokatlanul nagy tehetséggel és páratlanul szerető kedéllyel. Milyen magyar, milyen református, milyen pap lett volna ebből a gyermekből, akit az Isten a pazarul osztott jó tulajdonságok mellé még olyan szülőkkel is megáldott. Nem családi gyász az ő elvesztése, hanem a mi szegény magyar társadalmunk rendkívüli kára. Istenem! de borzasztó egy ilyen tavaszi fagy. Nem volna csoda, ha eláztatná a könyv szomorú orcákat, hiszen több a fájdalmatok, mint azé a 19 év előtti gyülekezete mindé együttvéve.

De te egy másik nagy leromlást látsz most magad körül: a magyarság termő ágainak rettentő fagykárát. Ha akkor két kedves életért aggodó kebelled tudtál szólani vigasztaló szókat, most sem hagyja Isten ajkaidat eleven szén nélkül.

Botor kísérlet volna minden vigasztalás. Hiába való minden megnyugtató szó. A Heine gránátosainak egyikét hasztalan idézném. Az a gránátos

csak a költő képzeletében élt és ha valósággal élt volna is, csak mondotta, de nem érezte volna: mit nekem asszony, mit nekem gyermek. Akármilyen szörnyű nagy a közfájdalom, a ti magatok kútöngyászát csak nem enyhítheti.

Am nézd, mennél nagyobb a veszteség, annál jobban serkent a munkára. Mennél inkább tudod, hogy a te drága jó fiad milyen jó, milyen nagy, milyen magyar emberré vált volna, annál inkább érzed, hogy azt az elveszített egyet sokkal kell pótolnod. Azzal az egygyel nem ér fel másik egy, nem tizenkettő, nem száz, annak az egynek a helyébe ezret kell állítani.

Te nem csak Krisztus szolgálja vagy, de valóságos apostol is. Apostola a szegény, szenvedő, keresztre feszített magyarságnak. Nem én mondom neked, hanem a magad nagyszerű lelke parancsolja, hogy az idegen járom alá vetett boldogtalan magyar testvéreinket a magyar hazának megmenteni, a te édes otthonodnak, gyermekeid születési helyének magyar lakosságát megőrizd, megtartsd a magyar hazának.

A te magad lelke parancsolja ezt. És ha eddig szenvedések, megaláztatások türelmével tudtad ezt a gyönyörű feladatot teljesíteni, ezentúl még jobban fogod tudni. Mert mindig az lesz az eszedben, hogy ennek a most meghalt drága fiúnak, akiben olyan nagy értéket adott volna a magyar hazának, a helyébe másokat, ép oly jókat, ép oly híveket kell állítanod. És ha a ti gyönyörű kis városkátok Isten után a te hűséges és meg nem becsülhető munkád nyomán az oláh járomtól megszabadulva megint a miénk lesz, ebben a dicsőséges eredményben része lesz a te szegény, töletek elszakítva meghalt, magyar földben porladó drága fiaeszkádnak.

Én tudom, hogy megéred ezt a nagy örömet. Én tudom, hogy te sem kételkedel. És akkor — az atyai fájdalom mérhetetlensége mellett is mekkora megnyugvás lesz a te izzó magyar lelkednek, hogy a neked legdrágább csontok egy percig sem

pihenni olyan földben, melyen oláh katonák bocsakora volt az úr.

Ezt megtudjuk mérni mindnyájan, akik alig várjuk, hogy elszakított részen levő legkedvesebb sirunk ismét magyar földdé legyen.

Te nem csak szolgája vagy a szenvedő Krisztusnak, hanem felkent apostola a magyarság szent ügyének. Szörnyű szenvedésben, melyet eltűrsz a Krisztussal, közöltetni fog veled is a Szent Lélek, aki az első pünkösztör csudatevőkkel tette az apostolokat. (nb.)

Iskola

A debreczeni tanítóképző-intézet jubileuma.

A debreczeni öt kollégium egyik tagozata, a tanítóképző-intézet ebben az évben töltötte be fennállásának ötvenedik évét. Ezt az emlékezetes évfordulót folyó hó 13. napján, áldozó esütörtökön fényes ünnepéssel ülte meg az intézet a kollégium dísztermében. Az ünnepély melegségét nagyban emelte az, hogy Kiss György, a gyakorló iskola érdemes tanítója, a díszteremhez vezető lépcsőn felállította sastollas apró növendékeit, akik üdvözöltek és csokorral ajándékozták meg az ünnepélyen résztvevő szereplőket. Az ünnepély alkalmával az emelvényen Dr. Baltazár Dezső püspökünk, Dr. Lencz Géza kollégiumi és Dr. Veress István tanítóképző-intézeti igazgató ült, míg a hallgatóság sorában ott láttuk a kormány, a megye, város, tantestületek és más egyesületek képviselőit.

Az ünnepség fél tizenegykor kezdődött a tanítóképző-intézet énekkarának szépen előadott alkalmi énekével. Ezután Dr. Baltazár Dezső püspökünk a következő magas szárnyalású imádsággal emelte lelkünket a Mindenhatóhoz:

Mindenható Isten! Mennyei édes Atyánk! Teremtő hatalmadért, megtartó kegyelmedért, igazgató bölcsességédért imádunk és áldunk tégedet. Amint az ősvilágot Te hívtad elő, Te hoztad létre a világosságnak emez iskoláját is, melynek félszázados múltjáért s ez időnek minden áldásaiért Tenéked most buzgó hálákat adunk.

Te tartottad fenn nemes lelkek jócselekedetre ihletésével, jókedvű adakozók áldozatával, buzgó lelkek istápjával, hogy kezdetének bölcsőjétől fogva mindig erősödhetett, szélesbíthette csarnokait, sokasíthatta tanítók és tanítványok egybetartó seregét.

Te igazgattad lelked bölcsességével. Világoltattad benne az evangéliomot úgy, amint a lelkedtől diktált írások őrzik elegyítetlenül. Foganatossá tetted benne a józan tudományok igazságait, melyek által lelkek lettek szabadokká mindazokban, amik használnak és építenek. Ápoltad benne a hazaszeretet szent tüzét, melyben tisztává ég, arannyá szentelődik a szív, megválva a

nemzetrontó tudományok, találmányok, hajlandóságok és indulatok minden salakjától.

Kérünk Tégedet Atyánk, hogy a Jézus Krisztus által töltsd ki ez iskolára és tartd állandó lánggal benne Szent Leelkedet. Távoztasd innen a sötétséget, mely köddel, felleggel, éjszakával szüntelen próbálja a maga birodalmát szélesbíteni. Távoztasd a hitetlenséget, mely az ifjú lelkeket — a test és vér ingerével, a sátán tagadó szellemével — minduntalan kísértgeti. Távoztasd a kórságokat és veszedelmeket, hogy egészségnek és békeségnek állandó idején járhasa itt a Te dicsőséged útját a vidám haladás.

Nyiss új forrásokat, hogy nagy gazdagsággal buzogjon itt minden áldás, mely tanítónak, tanítványnak mindennapi kenyérre és ruházatra való. Tedd szilárddá újra, soha többé meg nem ingathatón ez iskola alatt a tiszta evangéliom fundamentumát, melyen állva ragyognak a nagy ősök példaként. Bocsáss innen ki sűrű seregeket, testben erős, erkölcsben tiszta, hitben állhatatos, hazaszeretettel lángoló tudós vitézekből, hogy általuk s azok által, akikre lelkük szent lángja általszármaszik, építtessenek meg gyorsan az ország romjai, gyógyuljanak meg sebeit, álljanak helyre határai, diadalmaskodjanak jogai s ébredjenek fel, ismétlődjenek meg a fényes múlt dicsőségei. Ámen.

Dr. Lencz Géza kollégiumi igazgató megköszönte az érdeklődők nagyszámmal való megjelenését s ömaga is az örvendező ünneplők közé állva, szíve, lelke melegével köszöntötte a kollégiumnak most ötven éves intézetét, a tanítóképző-intézetet. Ezt követőleg Dr. Veress István, a jubiláló intézet igazgatója röviden összefoglalva, de mesteri vonásokkal ecsetelve, áttekintette az ötven év történetét a kicsiny kezdettől mind máig és ezáltal lehetővé tette, hogy a figyelmes hallgatóság nem frázisokból, hanem a végzett hatalmas munka nagy eredményeiből ismerte meg a félszázados intézet jelentőségét.

A nagy tetszésnyilvánítással fogadott beszéd után jöttek az üdvözlések. Szomjas Gusztáv kormánybiztos főispán a kormány részéről, Dr. Herpay Gábor vármegyei főlevéltárnok a tanszékalapító hajdúvárosok megbízásából, Márk Endre polgármester Debreczen város nevében, Uray Sándor a református egyház és iskolaszék részéről mondott üdvözlést és áldáskívánatot. Vásáry József gazda a debreczeni Gazdasági Egyesület nevében szólott a gazdatársadalom és kollégium kapcsolatáról, míg Dr. Tóth Lajos prorektor az egyetem, Dr. Tankó Béla felsőoktatási tanács tag a kollégium egésze nevében fejezték ki őszintén érzett benső rokonszenvüket, méltánylásukat és buzdító jókívánataikat.

A helybeli tanítónőképzőintézet üdvözlését Nagy Gyula igazgató tolmácsolta a következőképen:

„A születési évforduló alkalmából 50 esztendőös bátyját üdvözli a 21 éves leánytestvér is; üdvözli azzal az önkénytelen rokonszennvel, mely az egy célra törő munkásokat egybekapcsolja, azzal a — mondjuk — naiv feltékenységgel, mely az egy pálmáért küzdők lelkét el-

tölti, mely feltékenység alapja a nemes versengésnek, ennek a hatalmas nevelő eszköznek; üdvözli azzal a szeretettel, mely őt a közös édes szülékhez — a magyar hazához és a magyar református egyházhoz fűzi.

Üdvözli azzal az ígérettel és fogadással, hogy míg az idősebbik testvér az öreg, tisztos szülék érdekében, azok jóvoltáért, felvirágzásáért és becsületéért hűséggel, odaadással és igaz önzetlenséggel munkálkodik, mindaddig őt, mint szerető leánytestvért, mint hűséges munkatársat oldala mellett fogja találni.

Ti dolgoztok ha kell, karral és aggyal, ha kell, vérrel és verejtékkal; mi e fegyverek közül a vér helyett ajánljuk szívünket az ő lelkesedésével és minden nemes érzelmével.

Hogy minő munka vár reánk a mi édes, öreg, közös szüleinkkel szemben, azt most nem kell magyarázni, hangosan hirdeti azt a hazánk minden részéről felénk hangzó segélykiáltás; csak egy munkára kívánok rámutatni.

Az elmúlt szomorú kor-zak gyászos emlékü és átkos nevű hősei és vezérei között ijesztő számmal szerepeltek a mi volt tanítványaink.

Jól tudom és jól tudja mindenki, hogy e jelenségnek főoka nem az itt nyert kiképzés volt; volt ennek sok más, igen mélyen fekvő oka is. De amennyire rajtunk áll, a mi kötelességünk úgy dolgozni, hogy a mi képzésünk alapul ilyen jelenségnek többé ne szolgálhasson. Ezt értem a becsületért való munkálkodás alatt.

És ha üdvözölte a leánytestvér az ő bátyját szeretettel, ígérettel és fogadással, köszönti jókivánsággal is. Köszönti azzal a jókivánsággal, hogy az ő édes testvérét nemes munkájában az isteni gondviselés áldja meg erővel, kitartással és igaz önzetlenséggel.

Vivat! Crescat! Floreat!

A beszéd elhangzása alatt az igazgató mögött ékes rendben felállva hallgattak a tanítónőképző-intézet magyar ruhás leánynövendékei.

A református leány középiskola nevében *Konez Aurélné* igazgatónő mélyen átgondolt, megható, tartalomdús szavakban fejezte ki üdvözlését, hasonlóképen *Konrad Teréz* a református polgári leányiskola részéről. Üdvözlő beszédet mondott még *Mellan Márton* a róm. kath. tanítónőképző-intézet és *Gaál József* a kereskedőtársulat polgári fiú iskolája nevében. A beszédek hosszú sorát *Mocsáry László* református igazgató-tanító zárta be, aki a volt tanítványok háláját tolmácsolta és a Debreczenben működő egykori növendékeknek több mint 1800 K-ás alapítványát átadta.

Ezek után Dr. Veress István köszönetet mondott az üdvözlésekért, majd Bodnár Lajos orgonajátéka mellett Tóth János kellemes éneke, azután az intézet teljes zenekarának művészi játéka következett Pozsár Gyula 4. th. vezetése alatt. Kiss Albert hazafias szavai után a szép ünnepély a Szózat eléneklésével ért véget.

A jubiláló intézeten sokasodjék meg a jó Isten gazdag és bőséges áldása!

A középiskola reformja.

A közoktatásügyi miniszterium tervbe vette a magyar köznevelés általános újjászervezését, legelső sorban pedig a magyar középiskola újjáalakítását. A munkálatok megkezdése előtt ismerni kívánván a magyar tanárság véleményét, 200.883. B. I./1919. sz. leiratában az alábbi kérdéseket, mint a középiskolai reform alapvető kérdéseit, intézte a középiskolák tanári testületeihez s fölhívta azokat véleményes javaslataik sürgős be-terjesztésére:

I. kérdés: Lehetséges-e, hogy a tudományos tanulmányokra való előkészítést s az egyéni és nemzeti élet gyakorlati szükségleteinek kielégítését, ezt a két nem azonos feladatot — amelynek teljesítését a középiskolától várják — egy és ugyanazon iskola teljesítse?

II. kérdés: A humanisztikus gimnázium alkalmas-e arra, hogy a még pályát nem választott, de nem szükségképpen tudományos pályára gondoló ifjúságnak általános iskolája legyen?

III. kérdés: Van-e érezhető különbség a gimnáziumi és reáliskolai tanfolyamot végzettek közt értelmiség, jellem, hagyományainkhoz való ragaszkodás és haladásunk tudatos akarása tekintetében?

IV. kérdés: A tudományos célzat indokolja-e, hogy a gimnázium növendékeit már 9 éves korukban elkülönítsük azoktól, akiknél jobban ezek sem adták személyes bizonyítékait tudományos pályára való voltuknak?

V. kérdés: A 9—13 éves gyermekek életkora egyáltalában megengedi-e, hogy a tudós középiskola valami sajátos módszert alkalmazzon s a tudományos munkára való előkészítést már 9 éves korban kezdje?

VI. kérdés: Helyes-e, szükséges-e, hogy a nemzet serdülő tagjai annyiféle iskolában (gimnázium, reáliskola, polgári iskola stb.) tanuljanak nem egyféle képen oly ismereteket, amelyre minden polgárnak egyaránt szüksége van?

VII. kérdés: Tanulmányi okokból indokolt-e, a nevelés szempontjából célszerű-e az I—VIII. osztályú, különböző fejlettségű tanulók együtttartása?

Fenti kérdéseket a mezőtúri református főgimnázium tanárkara tárgyalás alá vette s feleleteit megadta rájuk. A tárgyalás vezérfonalául két előadói javaslat szolgált: Borsos Károlyé és Dr. Nagy Istváné. Borsos Károly javaslata a következőképp hangzott:

Csak helyesezni tudjuk, hogy a miniszter úr a magyar köznevelés általános újjászervezésének nagy munkáját a középiskola újjáalakításával akarja megkezdeni. Igenis, ennek kell lennie az első lépésnek. Mert a magyar nemzet szellemi újjáteremtésének nagy munkáját csak a magyar intelligencia végezheti el. Tehát a magyar intelligens középosztályt kell az újjáteremtő munkára képessé, alkalmassá tennünk. Az intelligens középosztály képző helye pedig a középiskola. Amilyen a középiskola, olyan a nemzet intelligenciája; amilyen a nemzet intelligenciája, olyan lesz a nemzet közszelleme; aki tehát a magyar nemzet szellemi újjáteremtését kívánja, annak legelőször a magyar középiskolát kell újjáteremtteni. Ez az archimedesi pont, amelyre támaszkodva, a nemzetet a múlt bűneiből magasabb, tisztultabb szellemerkölési színvonalra emelhetjük föl. A cél nagyszerűsége kell, hogy fölemelje lelkeinket, acélozza akaratunkat; a feladat nagysága, nehézsége, sorsdöntő mivolta kell, hogy bölcs megfontolásra intsen, minden meggondolatlan, könnyelmű lépéstől visszariasszon bennünket.

Ami a feltett kérdéseket illeti, azokra a következőleg felelhetünk:

*

1. *Első kérdésre:* Ha a középiskolától azt várjuk, hogy az a „tudományos tanulmányokra” általában előkészítsen, de egyúttal az „*egyéni és nemzeti élet gyakorlati szükségleteit is kielégítse*” olyképen, hogy szakműveltséget is nyújtson, hogy az életre közvetlenül alkalmazható, kenyérkereső eszközöket is adjon a tanulók kezébe: — akkor igenis azt feleljük, hogy „*ezt a két, nem azonos feladatot egy és ugyanazon iskola*” nem teljesítheti. De megtoldjuk feleletünket azzal, hogy ilyesmit várni, követelni semmiféle középiskolától nem lehet és nem is szabad. Am azt igenis elvárhatjuk a jó, a célszerűen berendezett középiskolától, hogy mindenféle tudományos tanulmányra, tudományos pályára előkészítsen, de egyúttal az *életre* is neveljen úgy, hogy tanulói bármely *gyakorlati pályán* jól megállják helyüket, hogy bármely *gyakorlati pályán* hasznosan gyümölcsöztessek a középiskolában szerzett szellemi tőkéjüket. Ez a két feladat nem ellenkezik egymással, de teljesen összefonódik, ezt a két feladatot egy és ugyanazon iskola, a jó *középiskola*, igenis elvégezheti: sőt csakis a jó középiskola készíthet elő igazán az *életre*, a szakiskola sokkal kevésbé. A szakiskola ugyanis egyoldalú tudást, egyoldalú műveltséget ad és ennek az egyoldalú műveltségnek az alapján csakis egyoldalú, relative is nagyon tökéletlen világképet, világnézetet alkothat a tulajdonosa. A jó középiskola ellenben, amikor univerzális műveltséget nyújt, amikor a jelenkor egész műveltséganyagának a lényegét, amiben az erkölcsi javak is bennfoglaltatnak — adja tanítványainak: — akkor lehetővé teszi, hogy tanítványai helyesen ismerjék a világot és az embert, helyesen ítéljék meg a kettőnek egymáshoz való viszonyát, helyesen tudják kitűzni életük célját, megválogatni a célhoz vivő eszközöket és ismervén az emberi társadalmat a maga egészében, történeti fejlődésében, a múltat és jelent mozgó összes erőtevézőkkel együtt, világos belátással, komoly céltudatossággal tudjanak dolgozni a jövő előkészítésén.

Ime, ezt a magas célt kell szolgálnia a középiskolának. S ha ezt a feladatát jól betölti, világos, hogy felibe kell helyeznünk mindenféle szakiskolának, az *életre nevelés* szempontjából is, ugyannyira, hogy szerintünk a magasabb szakiskoláknak is a középiskolából kell tanulóikat rekrutálniok egyoldalúságuk ellensúlyozása végett.

Az ilyen középiskolával szemben el kell némulniok a kicsinyes kifogásoknak, az alacsony, úgynevezett gyakorlati szempontoknak. Mert a folytonos fokozatos haladás biztosítása érdekében igenis szükség van általános műveltséget nyújtó középiskolára, mindenkor szükség lesz olyan vezető osztályra, amely felfegyverkezve a múlt és jelen összes értékes szellemi és erkölcsi fegyvereivel, a szakmunkások tömegénél tágabb látókörrrel rendelkezik s magasabb nézőpontokról tisztábban, elfogulatlanabban tudja megítélni a jelen küzdelmeit és a jövő feladatait.

A fentebb kitűzött ideált létező középiskoláink közül, szerintünk, a gimnázium közelíti meg legjobban.

Ezért a 2-ik kérdésre bátran feleljük azt, hogy megfelelő reformokkal a humanisztikus gimnázium igenis alkalmas arra, hogy a még pályát nem választott, de nem szükségképen tudományos pályára készülő ifjúságnak általános iskolája legyen.

A 3-ik kérdésre a leghatározottabb *igennel* feleljük, hogy igenis van különbség a gimnáziumot és reáliskolát végzettek között, még pedig a gimnázisták előnyére.

A 4-ik kérdésre: A tudományos pályákra előkészítés szempontjából igenis szükséges, hogy a tanulók

már 9—10 éves koruktól kezdve gimnázialis oktatásban részesüljenek, mert az szoktatja őket, főleg a magyar és latin nyelv körében végzett grammatizálás, az absztrakt gondolkodásra, amely nélkül semmiféle tudományos munka nem végezhető. S mivel éppen ez a legnehezebb feladata a középiskolának, nem elegendő, hogy csak pl. a felsőbb négy osztály részesüljön gimnázialis oktatásban.

Az 5-ik kérdésre: A tudományos munkára való előkészítést, az absztraktokra való szoktatást, tehát meg kell kezdeni már a 9—13 éves korban; annnyival inkább, mivel ezt fiziológiai okok nem tiltják.

A 6-ik kérdésre: Feltétlenül szükséges, hogy a nemzet serdülő tagjai egyféle *középiskolában*, egyféle-képen tanulják a minden polgárnak egyaránt szükséges ismereteket. Legyen ez a középiskola a mai gimnázium mérsékelt reformokkal. A reáliskolára éppen semmi szükség nincs; a polgári iskola is nélkülözhető, helyettesítő kisebb városokban algimnáziumokkal.

Meg kell állapítani gondos mérlegeléssel az általános műveltségnek integrans elemeit és ez alapon kell felépíteni az egységes középiskolát. Amely tárgy az általános műveltség szempontjából nélkülözhető, ki kell küszöbölni, amelyik szükséges, be kell illeszteni; ha sok lesz az anyag, csak a lényegre kell helyezni a súlyt, szakműveltséget semmi irányban sem szabad követelni. A mai tárgyak általában megmaradhatnak, de anyaguk csak a lényegesekre korlátozandó.

Igy megoldható a nehéz feladat.

Kijelentjük, hogy a latint nélkülözhetetlennek tartjuk; de elég lenne szerintünk a II. osztályban kezdeni; a görög maradjon fakultatív, helyette a franciát vagy angol választassák a tanulók egyenlő óraszámban. A művészettörténet felveendő kötelező tárggyul az V—VIII. osztályokban heti 1—2 órában. A görög irodalomnak kellő tért kell biztosítani a poétikában; a görög nép történelmi jelentőségét a történelemben kell kidomborítani! A VII. osztályba felveendő a sociologia tanítása heti 2—3 órában. A földrajz tanítandó a IV. osztályban is ethnografiai és nemzetgazdasági elemekkel gyarapítva. A geometria tanítása beolvasztandó a matematikába; a művészi rajz tanítandó az I—IV. osztályban heti 1—2 órában, az ének az I—IV. osztályban heti 1—2 órában, egy kevés elmélettel. Az I., II., IV. és V. természetrajzába az egészségtan elemei felveendő.

A 7-ik kérdésre: Tanulmányi okból semmi aggodalomra okot nem látunk az I—VIII. osztályos tanulóknak egy intézet keretében együtttartására.

Ha valaki az egységes középiskola ellen azt hozza fel, minek gyötörjük a latin nyelvvel a gyakorlati pályákra készülő ifjúságot, azt feleljük neki: a latin nyelv tanításával együttjáró grammatizálás, absztraktokra szoktatás, igaz, hogy nem könnyű és sok tanulónak nehezére esik; de állítjuk, hogy minden normális agyú, kellő szorgalmú gyermek megbirkózik vele s mint elsőrangú elmegimnastika mindegyiknek hasznára válik, még ha nem megy is tudós pályára. Aki ezzel a nehézséggel nem akar megbirkózni, vagy nem tud, az nem való középiskolába, az elégedjek meg a 6 elemi osztállyal s onnan menjen gyakorlati pályára.

A 6 elemi osztály végzése feltétlenül kötelezővé tétessék mindenkire, aki középiskolába nem megy. A középiskolába csak betöltött 10. évvel léphessenek a tanulók.

Az egységes középiskola tananyagát következőleg képzeljük beoszthatónak:

Sorszám		O s z t á l y								Órák száma összesen
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
1	Vallásstan	2	2	2	2	2	2	2	2	16
2	Magyar nyelv	6	4	4	3	3	3	3	3	29
3	Latin nyelv	—	8	7	6	5	5	4	4	39
4	Görög nyelv	—	—	—	—	5	5	4	4	18
5	Francia vagy angol nyelv	—	—	4	3	3	3	3	3	19
6	Német nyelv	—	—	3	3	3	3	3	3	18
7	Történet	—	—	—	—	—	—	2	—	2
8	Sociologia	—	—	—	—	1	1	1	1	4
9	Művészettörténet	5	3	2	2	—	—	—	—	12
10	Földrajz	3	2	—	3	3	3	—	—	14
11	Természetrájz	—	—	—	—	—	—	4	4	8
12	Természettan	6	4	3	3	3	3	3	2	27
13	Mathematika	2	2	2	2	—	—	—	—	8
14	Művészi rajz	—	—	—	—	—	—	—	3	3
15	Filosofia propaedeutika	2	2	—	—	—	—	—	—	4
16	Szépíráás	—	—	—	—	—	—	1	1	2
17	Egészségtan	2	1	1	1	—	—	—	—	5
18	Ének	2	2	2	2	2	2	2	2	16
19	Testgyakorlás	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		30	30	30	30	30	30	22	32	244

Mezőtúr, 1920 április 23.

Borsos Károly,
főgimnáziumi igazgató.

Közélet

Felhívás

a debreczeni református tanítóképző-intézet volt tanítványaihoz.

A debreczeni református tanítóképző-intézet 50 éves fennállása alkalmával ma emlékünnepelet tartott.

Mi, debreczeni református tanítók, — lelkünk sugallatát követve — elhatároztuk, hogy e nevelő iskolánk iránt érzett tartozásunk kamatai törlesztéséül — egy alapítvány megnyitásával ünnepeljük meg e napot. Abban a reményben vagyunk, hogy a nagyjából vidéken működő volt tanítványok is növelni fogják ezt.

Testvéreim!

A volt tanítványok közül már 63, helyben lakó járult ehhez hozzá. Két nap alatt 1825 K gyűlt össze.

Az ünnepélyen a volt tanítványok szeretetét és háláját tolmácsoló, üdvözlő szavaim végeztével át is adtam ezt az intézet vezetőségének.

De ezt csak kezdetnek, megnyitónak gondolom. Hozzátok is szólok!

Tudom, ma sokszorosan nehéz az élet. De — mint itteni kollégáimnak írtam — böjtölni is kész vagyok a nevelő anyámért. Gondoljatok reá ti is az emlérré nevelő, — ha barna s kicsi is —, de kenyérhez juttató alma materünkre!

Akinek koronája nincs: fillérjeit is örömmel vesszük. Hadikölesön kötvényt is elfogadunk.

Az alapítvány kamatait az intézetben tanuló, tanító gyermekeinek a segélyezésére gondolom fordítandónak.

Járuljatok hozzá! Juttassátok hozzám adományaitokat! A gyűjtés lezártával — a nagyon hiányzó, azért

sürgősen feltámasztandó — Református Tanítók lapjában fogok elszámolni.

Ha minden volt tanítvány csak 10 koronát küldene, ha a tanítók által rendezendő évvégi ünnepélyek, előadások jövedelmeiből is juttatnánk e célra: a nevelő iskola iránti szeretet és hála tettekkel beszélő, szép bizonyossága lenne az!

Tanítótestvéreim!

Tegyetek bizonyosságot szívetek nemességéről.

Felkérem a nagytiszteletű Lelkészség urat, hogy e pár sorra szíveskedjenek felhívni a tanítóársak figyelmét. Az igazgató kartársakat pedig a gyűjtés végrehajtására testvéri szeretettel kérem.

Debreczen, Csapó-u. 46. sz., 1920 május 13.

Mocsári László,
református igazgató-tanító.

Irodalom.

Visszapillantás a D. P. I. K. működésére.

A debreczeni protestáns irodalmi kör beszámolói kevés dátumot szoktak tartalmazni, feladatuk inkább a közönség iránti köszönet a kitartó támogatásért és hangoztatás a jövő érdekében. Ezzel szemben hadd végezzem én most a tartozónak munkáját, ki egy lezárt, nevezetes kor küzdteréről gyűjtöttem össze a reánk vonatkozó adatokat s vezesse körünk tagjaival és munkásaival szemben egyaránt az igazság gondolataimat.

A korszak tulajdonképpen az 1918. év őszén kezdődik, amikor a forradalmi állapotok miatt körünk működését meg sem kezdhettem. Kidolgoztuk aztán programunkat 1919. év tavaszára s a két első estély november 1-én és 8-án előadókkal, dalegyletek és főiskolai kántus közreműködésével zavartalanul le is folyt. Har-

madik estélyünk március 22-én volt, zivataros napon, melynek eseményei bizonytalanságban tartották a lelkeket, mialatt idebenn villanyár mellett fejtegette Dr. Pokoly József az egyház és állam szétválásának problémáját a feszült figyelemmel hallgató közönség előtt. Mintha csak a közeli napok viharát érezte volna, odakint a természetben is vihar dühöngött, minek következtében a villanyáram ép akkor mondta fel a szolgálatot, mikor közönségünk Pröhle Vilma úrleány művészi szavalatában gyönyörködött. Sötétben maradtunk, gyertyafény mellett végeztük be az estélyt, Sötétben, gyertyafény mellett kellett ezután ügyis dolgoznunk.

Negyedik protestáns estélyünkre március 29-én nem volt szereplőnk, a tanítóképezdét időközileg államosították, melynek énekkara szerepelt volna rajta énekkel, így nem lehetett eljönnie. E mellett a lapokban estélyünk közhírré tétele megakadályozták. És mi mégis meg akartuk azt tartani. Tankó Béla professzor vállalkozott előadónak, Nagy Gusztáv akkori szénior bizatott meg szavallással. Képzeltetni, hogy gyérszámú hallgató közönség gyűlt össze püspökünkkel élén. De azért, mikor a szokásos összhangzatos ének helyett a közönség együttes éneke: a „Te benned bíztunk“ felhangzott, akkor megremegették a szívek, az érzelmek belső vihara könnyeket esalt a szemekbe s néma dac foglalta el a vonásokat. Tankó Béla professzor a theologus nevelésről adott elő, mint mindig szépen. Mese dolog, mikor az egyházak eltörlése államilag tervbe vétetik s defaitista lelkek a keresztyénség, sőt a vallás összeomlásáról sutfognak minden bokorban, akkor az állami egyetem egyik tanára a jövőre papi nemzedék neveléséről értekezik s az ifjúság vezetője a szénior, Luther egyéniségének nagyságáról szaval. Úgy láttuk, hogy a záradékul szolgáló közének utolsó akkordjai oly elhatározódással érlelődtek a szívekben, hogy azt többé a poklok kapui sem dönthették volna meg.

Az ötödik és utolsó protestáns estély április 5-én volt. Két vörös ujságban sikerült a közönséggel vékony, picit betűkkel tudatni, hogy megtartjuk azt. Talán soha olyan közönségünk nem volt, mint akkor. Még a karok is roskadoztak a jelenlevőktől, bizton hirdetve a némán folyó küzdelem végét s mikor beléptünk, első gondolatunk volt, hogy nyert ügyünk van. Ismét csak közének nyitotta meg az estélyt, mely után én voltam szerencsés értekezni egyházunk jövő feladatairól, a szocializmus elé két feltételt szabván, t. i. elveinek korrekuráját a nemzetiségi kérdésben, minthogy a nemzeti eszme képviselője volt mindenkör és különösen hazánkban a protestánsizmus s attól aztán nem fordulhat el s aztán a vallási kérdésben, mert a szocializmusnak jelenlegi atheista-materialista világnézetét fel kell adnia és christianizálódni. Felejthetetlen aztán a tüntető lelkesedés, melylyel a hatalmas számú közönség a Galánffy Jánosné úrnő temperamentumos, lelkes szavallatát s a Páricsy Pál művészi hegedűjátékát fogadta. Egy zsoltár még berekesztésül, százak ajkairól elhangozva, hogy rányomja a pesétet az elmúlt év működésére. Talán szabad lesz itt a m. t. közönség figyelmét a Protestáns Szemle könyvkereskedésekben legközelebb megjelenő füzetekre felhívni, mely nagy részben az ezen estélyen elhangzott beszédek tartalmazza.

A küzdőtér változott, megszállott területté lettünk. Elmúlt öszszel 4 protestáns estélyt jelentettünk be a román hatóságnál. Engedélyt úgy kaptunk, hogy 1. minden egyes alkalommal külön-külön kell estélyeinket bejelenteni; 2. az estélyek nem kezdhetők meg, míg a román katonai kiküldött itt meg nem jelenik ellenőrzés

végét; 3. előzetesen minden itt elhangzandó szó a román cenzornál bemutatandó. Többen tanácsolták, hogy ilyen körülmények között estély tartásától legjobb volna elállni. A vezetőség azonban épen a viszonyokat figyelembe véve ragaszkodott ahoz, „Fiaim, csak énekeljete! . . . “ ez az irodalom hivatása nehéz időben.

Az első estélyt sikerült összehozni december 6-ra. Elküldtem Dr. Erdős megnyitó beszédét, Dr. Varga Zsigmond értekezését és az összes énekszámok szövegét a censorhoz már jóval előbb, aki kitűzte a napot, mikor lehet ismét érte menni. Magam mentem személyesen, volt okom reá. Mikor beküldött írásaimat visszaadta a censor, ott szorongattam már a kezemben Tompa költeményeinek egyik kötetét. A szavallatra felkért Baltazar Erzsike ebből választotta ki a „Téli reggelen“ címűt, a honfiúi keserv és bizakodás eme zsoltári ihletségre emelkedő ódáját, melyben a költő az Alkotót az álnok ellenség elleni küzdelemre s perelőivel való perelésre kéri. Elébe tettem a censornak a könyvet. A censor elveszi s végig olvassa a verset s aztán fogja, visszafordítja a lapot s újra kezdi az olvasást. Elhagyott a remény, Baltazar Erzsike nekünk nem szavallja el ezt a verset. Szólni nem szoltam, csak arcom mutatta a megütközést: csak nem fogtok egy ilyen kicsiny, ártatlan versben is megbotránkozni? Végre átnyujtotta a censor a könyvet; én fellélegzettem. Még csak a programot vártam vissza, melynek utolsó pontja lett volna a Hymnusz. Szövegét nem közöltem, hiszen gondoltam, hogy ismerik. A censor a programot is ide adta, azonban rajta két ceruzával vastagon le volt húzva a Hymnusz. Hogy lehet ez? Kérdem, hisz a Hymnusz nálunk egyházi ének? Ő nem engedélyezheti, mondta a sublocotenuentul, a főcensor nélkül; tehát tessék a főcensornak megmutatni. Másnap kellett a programért érte menni, amelyen a Hymnusz bizony csak lehúzva maradt. A XC. zsoltárral helyettesítettük. Haza jövet aztán láttuk, hogy a Dr. Erdős megnyitó beszédéből az ilyen evangéliumi kifejezéseket: nagy bátorsággal, szabadsággal etc. . . . kicenzurálták. Azok nélkül kellett azt felolvasni. — A második protestáns estélyt december 20-án tartottuk. Dr. Veress István és Dr. Szűcs Gézáne úrnő számaival, valamint a közénekkel ismét nem volt baj, bárha a közének között ott volt az elnyomottak szabadulási vágyát kifejező XXV. zsoltár, a Nagy Lajos ifjú theologus által szavallt s ugyancsak Tompa által írt „Új Simeon“, a magyar nemzet újraébredésének vágyát képező ez a klasszikus darab, melynél Dr. Varga Zsigmond titkár járt közbe, mint vallásos költemény engedélyeztetett. — Többi estélyeinket aztán már az év tavaszán, nemzeti hadseregünk bevonulása után tartottuk.

Hadd említsem itt fel különösen a theologus ifjúság irodalmi körünk iránti köszönetre érdemes buzgalmát, kik épen a nehéz időkből vállalkoztak füzeink árúsítására és tagok gyűjtésére, s tették ezt dicséretre méltó eredménnyel. Füzeink különben manapság minden könyvkereskedésben kaphatók Debreczenben és a vidéken egyaránt. Persze ahoz, hogy rendszeresen megjelentessük őket, a nyomdai viszonyok rendezését kell várnunk. Elmúlt év történetéhez tartozik, hogy körünk érdemes pénztárnoka, Dr. Petzkó Ernő lemondott s a pénztár kezelését ideiglenesen az ügyvezető alelnök vállalta el. Dr. Petzkó fáradozásaiért itt is köszönetet kell nyilvánítanunk, utódját a viszonyok rendeződésével összejövő választmányi gyűlés fogja megválasztani.

Mélyen tisztelt Közönség! Elmúlt évben körülbelül ezekkel a szavakkal zártam be estélyeinket: „Azt sem tudjuk hol, azt sem tudjuk milyen körülmények között

de biztosan találkozni fogunk!" Kollégiumunk nem volt, mert államosításának nézett elé, hogy egyházunkkal mi lesz, nem tudhattuk.

Az isteni kegyelem segítségével après nous le déluge, utánunk van az özönvíz, de nem olyan értelem-ben, hogy most már hagyhatnók szabadjára az események folyását. Ha az elmúlt időben irodalmi körünk támogatásra érdemesnek bizonyította magát, joga van azt kérni annyival inkább, mert magyar nemzeti érzés és hithűség felköltésére kétszeresen szükségünk lesz a jövőben, ha élni akarunk. Már pedig minden nemzet csak annyiban érdemes az életre, amennyiben ehez megvan benne a hit, jog és erő.

L. G.

Halottaink.

Újfalusi Némethy László budapesti negyedéves joghallgató, a Joghallgatók Tudományos Egyesületének elnöke, a budapesti tudományegyetemi csendőrtartalék-zászlóalj tagja, életének 22. évében, nyolc heti súlyos, de emberfeletti akaraterővel és szívének utolsó dobbanásáig Istenben bizó reménységgel elviselt szenvedés után, folyó évi május hó 9-én, jobb hazába költözött. Földi részeit május hó 11-én, a budai, Szilágyi Dezső-terei református templomban mondott temetési imádság és beszéd után a farkasréti sírkertben helyezték nyugalomra. A kiváló tehetségű, jeles készűtségű, példás jellemű, reményteljes ifjú korai elhunytát méltán gyászolják édes szülei: dr. Némethy Károly v. b. t. t., nyug. államtitkár, hevesnagykunsági egyházmegyei gondnok és felesége Osterlamm Ilma, úgyszintén két fivérére, bánatba borult hű nagyanyja és jóságos lelkű nagynénje, valamint a nagykiterjedésű közeli és távoli rokonság, a nagyszámú tisztelők, pályatársak és jó ismerősök, akik mély meghatottsággal vettek részt a felejtethetlen, drága ifjúnak gyászszertartásán. Az egyházi szertartást az ékesen szóló Haypál Benő lelkipásztor végezte, hitből-hitbe, szívből-szívbe hintvén az evangélium sebeket gyógyító, erősítő és vigasztaló balzsámát. A sírnál még Ruffy Pál miniszteri tanácsos, mint apai barát és az ő írói meghitt körük legidősb tagja mondott a boldog viszontlátás reménységével nyugtató és vigasztaló szép búcsúztatót, míg a Keresztény Ifjúsági Egyesület nevében Balogh János szívből fakadó, őszinte szavakkal tolmácsolta a fájó veszteség miatt érzett részvétet.

A tudomány, az egyház, a haza és a magyarság egyaránt egyik jövőbeli reményteljes munkását veszítette el a megboldogult derék, nemes, példás ifjúban, kinek emlékezte legyen áldott!

Soltész Elemér, a debreczeni tudományegyetem teológiai fakultásának és a lelkészképző-intézetnek reményteljes hallgatója, 19 éves korában, egy évig tartó betegség után, kilenc hónapon át a leggondosabb szerető ápolás alatt, de mégis családi körön kívül példásan viselvé szenvedéseit, a folyó 1920. évi május hó 18-án, reggel hat órakor, Istenben bízva, csendesen meghalt. Temetése május 20-án délelőtt féltizenegy órakor volt a Kossuth-utcai templomból a Kossuth-utcai temetőbe. A kitűnő tehetségekkel megáldott és keresztyéni eredményekkel ékes, nagyreményű ifjú korai elhunytát fájdalmasan gyászolják a román megszállás miatt Debreczen-től teljesen elzárt édes szülei: Soltész Elemér nagybányai református lelkipásztor és felesége Zsigmond Róza, valamint a kesergő négy édes testvér, kik közül

csak az épen Debreczenben tanuló két nőtestvér vehetett részt az elköltözött kedves, jó ifjúnak végtisztes-ségtételén. A temetési szertartást dr. Baltazar Dezső püspökünk végezte, apostoli lelke mélyéből és szeretettel teljes szívéből fakadó igaz szavakkal tárva fel a mindenható Isten titkos bölcsességű végzéseinek csodálatos voltát és az evangélium vigasztalásával enyhítvén a pótolhatatlan családi veszteség miatt méltán búsongó szülei, testvérei, rokonok és pályatársak fájdalmát. A sírnál a teológiai ifjúág részéről Mezey Béla negyedéves hallgató igazán átérzett, részvétteljes hangú beszédben vett búcsút a mindnyájuk által őszintén szeretett és nagyrabecsült pályatárstól, aki „elvitte a legszebb remények gazdag bimbóját“. Az áldó kegyelet virasszon a tiszta szívé, boldog emlékezetű, idvezült ifjú sírhantja fölött.

Ama viszontlátásig!

Különfélek.

Dr. Erdős Károly.

A bécsi e angelikus teológiai fakultás Erdős Károly debreczeni lelkész-képzőintézeti tanárt, licentiatust, lapunk felelős szerkesztőjét az *öskeresztyének magánéletéről* írott német nyelvű tudományos munkája alapján 1919. évi szeptember 7-én a *theologia doktorává* avatta. Az erről szóló hiteles diploma csak a napokban érkezett ide. Sietünk ezt az örvendetes hírt lapunk olvasóival tudatni, mert amilyen kivételesen nagy kitüntetés nálunk a teológiai doktori fok elnyerése (kivált meg külföldi egyetemen), épen olyan kivételesen jeles férfiút ért most ez az elismerés. A kitüntetett professzornak velünk együtt bizonyára nagy számmal gratulálnak, mert benne nemcsak a kiváló tudóst, de a szeretetreméltó embert és jó barátot is becsülik. Az Úr áldása legyen a mi kedves felelős szerkesztőnkön!

K. B.

Lapunk olvasóinak idvességés pünkösti ünnepeket kívánunk!

Egyházkerületi közgyűlés és bizottsági ülések.

A tiszántúli egyházkerületi közgyűlés június 23-án d. e. 3 órakor kezdődik, ezt megelőzőleg 22-én délelőtt 9 órakor bizottsági ülés, délután 3 órakor esperesi értekezlet lesz. A bizottsági ülések sorrendje a következő; Egyházkerületi tanügyi bizottság június 8. d. e. 9 órakor, pénzügyi bizottság június 8. d. u. 3 órakor, kollégiumi igazgató tanács június 9. d. e. 9 órakor és középiskolai tanügyi bizottság június 10. d. e. 9 órakor.

Püspökünk hitvallását úgy az alsószaboles-hajduvidéki és felsőszabolesi egyházmegyék lelkészi értekezlete, mint a szatmári egyházmegye közgyűlése helyesléssel fogadta. Így ez a jelentős hitvallás a mostani megzilált egyházi élet terén a jegecesedés kiinduló pontja, amely körül csoportosulnak a nagyobb egyházi tagozódások. Jellemző, hogy a hivatalos testületek közül mint első, épen a szatmári egyházmegye fogadta el, amely a reformáció idején hitvallási tekintetben irányt mutatott túl a Tiszán.

Az Országos Református Tanáregyesület e hó 9-én testületileg üdvözölte az akkor városunkban időző

Huller István közoktatásügyi minisztert. Az üdvözlő beszédet az egyesület elnöke, dr. Dóczy Imre, mondotta a tőle megszokott mély tartalommal és megragadó ékesszólással. A miniszter szép beszéddel válaszolt az üdvözlésre s biztosította az egyesületet, hogy a kálvinista tanárság iránt melegen érez, annak hazafias és nemzetnevelő munkásságát igyekszik megbecsülni s minden erejével odahatni, hogy anyagi gondoktól függetlenül élhessen nemes hivatásának. Dóczy elnök beszédében érintette azt is, hogy a miniszter a református tanári status fizetését is rendezze legalább olyképen, mint tette nem régen az állami tanárokéval. A miniszter erre is biztató választ adott. A tanáregyesület igazgatósága hosszú kényszerű szünet után végre összegyűlt e hó 14-én s dr. Dóczy Imre elnöklete alatt behatóan tanácskozott affelől, hogy a jelen súlyos viszonyok között miképen kezdje meg újra félbenhagyott működését.

Helyreigazítás. Lapunk folyó évi május 8-ikán megjelent számában, a 76. lapon a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 104,096—1920. számú rendelete hiányosan van közölve. A 11. sorban ugyanis „alapvizsgás tanárjelöltek” után kimaradtak ezek a szavak: „többé egyáltalán ne alkalmaztassanak, szakvizsgás tanárjelöltek”.

Pályázat

A debreczeni református egyház tanítónőképző intézetének igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy új tanszékre, melyhez mint második pedagógiai tanszékhez első sorban pedagógiai tárgyak tanítása van kapcsolva, de a megválasztottra esetleges képesítése szerint más tantárgyak is bízhatók.

Pályázhatnak református vallású, tanítóképezedei, esetleg középiskolai képesítésű tanárok és tanárnők; előnyben részesülnek azok a tanárok, kiknek lelkészi képesítésük is van.

A megválasztott segédtanárnak — ki az orsz. tanári nyugdíjintézetnek jogos és kötelezett tagja — javadalma 1) az egyháztól 1000 kor. törzsfizetés, ami a rendes tanárrá előlépéskor 1400 koronára emelkedik; 800 kor. lakáspénz, ami az előlépéskor úgy emelkedik, hogy a mindenkor törzsfizetésnek negyedrésze legyen; 200 kor. ötödéves korpótlék; 2) az államtól 1000 kor. ami az előlépéskor emelkedik; a szokásos pótlékok (háburús segély, drágasági segély, családi pótlék.)

A kellőleg felszerelt kérvények — születési bizonyítvány, végzett tanulmányok igazolása, képesítési oklevél (vagy másolat), orvosi bizonyítvány, esetleges szolgálati bizonyítvány, esetleges hadkötelezettség — f. évi június hó 10-ik napjáig adandók be vagy küldendők a református tanítónőképző intézet igazgatóságához, Kossuth-utca 33. sz. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Debreczen, 1920 május 5.

Nagy Gyula,
igazgató.

Szele György,
igazgatótanácsi elnök.

KONFIRMÁLÁSI AJÁNDÉKNAK

alkalmas énekes és imakönyvek nagy választékban kaphatók a

„MÉLIUSZ” könyvkereskedésben

DEBRECZEN,
Ferencz József-ut 26. sz.

KONFIRMÁCIÓI EMLÉKLAPOK

Kék színű nyomással, csinos körzettel, bibliai mondásokkal ellátva, ára darabonként 1 korona, 100 drb. 90 korona. Postai és csomagolási díj 100 darabra 2 kor. 50 fillér.

Kapható a „MÉLIUSZ”
könyvkereskedésben,
Debreczen,
Ferencz József-út 26. sz.